

8. KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS

8.1. A környezeti értékelés kidolgozásának folyamata

Vámospércs Város Képviselő Testülete az érvényben lévő Településszerkezeti tervet a 2010-ben fogadta el.

Az érvényes szerkezeti és szabályozási terv felülvizsgálata 2018. évben elkészült. A településrendezési eszközök újbóli átdolgozása során az önkormányzat, a lakosság és a helyi vállalkozók által megfogalmazott igények figyelembe vételével kerül rögzítésre az új szerkezeti és szabályozási terv, illetve a helyi építési szabályzat.

A módosítások környezeti hatásait az alábbi Környezeti értékelésben dolgozzuk fel, kiemelve azok pozitív, esetenként hátrányos következményeit.

A településrendezési eszközök módosítása, átgondolása és az új célok rögzítése jól érzékelhetően a város racionálisabb terület-felhasználási törekvéseit, a gazdaság élénkítést, az élhetőbb lakóövezetek kialakulását, a kedvezőbb természeti környezet megtartását és javítását tartalmazza. Kiemelkedően fontos stratégiája a tervmódosításnak az egyre hangsúlyosabb klímastratégiai szempontok érvényesülésének szabályozási tervi lekövetése az erdőterületek 17-18 %-os növelése a terv távlatában.

A tervmódosítás előkészítő eljárása során az önkormányzat (az előzetes tematikát követve) előzetesen egyeztetéseket folytatott a településtervezővel, az érintett szakhatóságokkal, majd ezek alapján alternatívákat vizsgált, amelyek alapjául szolgálnak a tervjavaslatnak.

A környezeti vizsgálat környezeti értékelése a településrendezési terv módosításának szakaszában, mint környezetalakítási javaslatot megalapozó munkarész jelenik meg.

8.2. A terv kidolgozásakor vizsgált változatok

8.2.1. A tervmódosítás főbb célja:

Az érvényes szerkezeti és szabályozási tervmódosítás alapvető célja azon törekvések segítése, amelyek belterületen a lakóövezetek, közparkok, központi és egyéb vegyes övezetek arányának és átminősítésének lehetőségét biztosítja, a gazdasági területfejlesztést segítő gazdasági övezetek kijelölését tartalmazza, továbbá a külterületen kevésbé hatékony mezőgazdasági, kertgazdálkodási területhasználatok racionálisabb felhasználást teszi lehetővé.

A tervmódosítás összesen 90 sorszámozott területet foglal magában, melyből 52 esetben a környezeti elemeket is érintő területhasználat módosítása, 22 esetben a területhasználat racionalizálása (elhanyagolható környezeti hatásokkal) került megfogalmazásra, 15 módosítási javaslatnál nincs lényegi változás és környezeti hatás következmény.

A módosítás elemei és környezeti hatásuk értékelése:

Terület-felhasználás változás											
száma	jellege	Környezeti elemekre gyakorolt hatás mértéke									Területe
		Telep. körny.	Lev.	Zaj	Talaj	Víz	Term. körny.	Hulladék	Épített körny.	Klíma	
1.	Kmü→Ktem	4	4	5	3	2	4	4	4	4	2,21
2.	Má→Eg	3	4	3	3	3	3	2	7	2	0,54
3.	Má→Gip	3	3	6	3	3	6	4	3	3	3,31
4.	Má→Gip	3	3	6	3	3	6	4	3	3	0,83
5.	Lke→Gip	3	3	3	3	3	0	3	3	3	3,65
6.	Má→Gip	3	3	6	3	3	3	4	3	3	3,40
7.	Má→Gip	3	3	6	3	3	3	4	3	3	2,28
8.	Lf→Gip	3	3	3	3	3	0	3	3	3	0,56
9.	Lf→Lf	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1,23
10.	Lf→Ev	4	4	4	3	3	4	3	3	4	0,71
11.	Ktem→Lke	3	6	6	3	3	3	3	3	6	4,53
12.	Lke→Ev	4	4	4	3	3	4	3	3	4	1,21
13.	Lke→Zkp	4	4	3	3	3	4	3	4	4	2,88
14.	Zkp→Má	6	6	3	3	3	3	3	6	3	10,22
15.	Mk→Gip	4	3	6	3	3	3	4	3	3	10,78
16.	Mk→Eg	4	4	4	3	3	4	2	7	4	11,02
17.	Mk→Lf	4	3	3	3	3	3	3	3	3	13,63
18.	Zkp→Zkp	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,2
19.	Vk→Vi	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5,01
20.	Zkp→Zkp	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,58
21.	Ktem→Kid	3	3	6	3	3	3	3	3	3	2,48
22.	Lke→Lke	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,3
23.	Zkp→Zkp	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,06
24.	Zkp→Zkp	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,9
25.	E→Ksp	3	3	6	6	3	3	2	3	6	1,73
26.	Ksp→Ksp	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3,47
27.	Lke→Lke	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2,96
28.	Vt→Vi	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2,4
29.	Zkp→Zkp	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,66
30.	Lke→Zkp	4	4	3	3	3	4	3	4	4	0,89
31.	Zkp→Zkp	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,2
32.	Má→Eg	4	4	3	4	3	4	3	7	4	11,19

33.	Má→Eg	3	3	3	3	3	3	3	7	3	0,74
34.	Má→Eg	3	3	3	3	3	4	3	7	4	2,5
35.	Má→Eg	4	4	3	3	3	4	3	7	4	4,0
36.	Mkor→Eg	4	4	3	3	3	4	3	7	4	4,49
37.	Mkor→Eg	3	4	3	3	3	4	3	7	4	2,6
38.	Má→Eg	4	5	4	3	3	4	3	7	5	30,0
39.	Mkor→Eg	4	5	4	3	3	4	3	7	5	26,0
40.	Mkor→Ev	4	4	4	3	3	4	3	7	4	5,47
41.	Má→Ev	4	3	3	3	3	3	3	7	3	3,8
42.	Má→Eg	4	4	3	3	3	4	3	7	4	4,0
43.	Má→Eg	4	4	3	3	3	4	3	7	4	4,7
44.	Kio→Eg	3	3	4	3	3	4	3	3	3	0,28
45.	Mkor→Eg	4	4	3	3	3	4	3	7	4	8,0
46.	Má→Eg	4	4	3	3	3	4	3	7	4	4,2
47.	Má→Eg	3	3	3	3	3	3	3	7	3	0,35
48.	Eg→Má	6	6	3	3	3	3	3	7	3	0,75
49.	Eg→Má	6	6	3	3	3	3	3	7	3	0,9
50.	Má→Eg	3	3	3	3	3	3	3	7	3	0,73
51.	Kio→Eg	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0,05
52.	Má→Eg	4	4	3	3	3	4	3	7	4	7,8
53.	Má→Eg	4	4	3	3	3	4	3	7	4	6,9
54.	Má→Eg	3	3	3	3	3	3	3	7	3	0,4
55.	Kio→Eg	2	2	2	1	1	2	1	2	2	0,9
56.	Má→Eg	3	3	3	3	3	3	3	7	3	1,5
57.	Má→Eg	3	4	3	3	3	4	3	7	3	2,8
58.	Mkor→Eg	3	3	3	3	3	3	3	7	3	1,5
59.	Eg→Má	1	1	1	1	1	1	1	7	1	0,12
60.	Mkor→Eg	1	1	1	1	1	1	1	7	1	0,4
61.	Má→Eg	4	4	3	3	3	4	3	7	4	7,0
62.	Má→Eg	4	4	4	3	3	4	3	7	4	12,7
63.	Má→Eg	1	1	1	1	1	1	1	7	1	0,3
64.	Mkor→Eg	1	1	1	1	1	1	1	7	1	0,62
65.	Má→Eg	3	3	3	3	3	3	3	7	3	1,5
66.	Eg→Má	6	6	3	3	3	3	3	7	3	1,64
67.	Mkor→Eg	4	4	3	3	3	4	3	7	4	5,3
68.	Má→Eg	3	4	3	3	3	4	3	7	3	2,6
69.	Má→Eg	4	4	4	3	3	4	3	7	4	13,2
70.	Má→Eg	3	4	3	3	3	4	3	7	4	2,9
71.	Má→Eg	4	4	4	3	3	4	3	7	4	9,0
72.	Má→Eg	3	4	3	3	3	4	3	7	4	4,46
73.	Má→Eg	4	4	4	3	3	4	3	7	4	13,14
74.	Má→Eg	5	5	5	3	3	4	3	7	5	28,51
75.	Má→Eg	3	4	3	3	3	4	3	7	4	3,6
76.	Eg→Eg	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2,3
77.	Mkor→Eg	3	3	3	3	3	3	3	7	3	1,7
78.	Má→Eg	3	3	3	3	3	3	3	7	3	1,5
79.	Eg→Má	1	1	1	1	1	1	1	7	1	0,46
80.	Má→Eg	3	3	3	3	3	3	3	7	3	1,73

81.	Eg→Má	3	3	3	3	3	3	3	7	3	1,0
82.	Eg→Mé	1	1	1	1	1	1	1	7	1	0,3
83.	Má→Eg	3	4	3	3	3	4	3	7	4	4,84
84.	Má→Ktny	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0,18
85.	Kio→Má	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0,07
86.	Kio→Eg	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0,18
87.	Má→Eg	3	3	3	3	3	3	3	7	3	0,84
88.	Má→Eg	3	3	3	3	3	3	3	7	3	1,19
89.	Lke→Vt	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1,0
90.	Lf→Ev	4	4	3	3	3	4	3	4	4	1,0

Hatás szintje, minősége:

- 0 nincs hatás, nincs változás
- 1 gyenge
- 2 mérsékelt, közepes
- 3 elviselhető
- 4 javító
- 5 jelentős, pozitív
- 6 gyengén negatív
- 7 nem értelmezhető

8.2.2. A terv céljainak összevetése más, a területet érintő koncepciókkal, programokkal:

A jelen javaslatot tartalmazó tervi elhatározások megalapozott, reális célokat vázolnak.

A terv nem ellentétes magasabb szintű, a tervhierarchiában megjelenő tervekkel, programokkal, azokra nincs befolyással.

A környezeti megfontolások és a fenntartható fejlődés szempontjai a módosító fejlesztések során nagy hangsúlyt kaptak, pozitív hatásukkal távlatban számolnak.

A terv keretet ad a belterület hatékonyabb és intenzívebb területhasználatára, racionális átminősítésekre, a külterületi területhasználatokban a területminőségnek és adottságoknak leginkább megfelelő terület-hasznosításra.

Biztosítja a szabályozási tervben rögzített előírások érvényesítését.

8.3. A terv megvalósításának környezeti hatásai, azok bemutatása

8.3.1. Összefüggés magasabb szintű környezet-, és természetvédelmi programokkal

E kérdéskör elemzése -tekintettel arra, hogy a tervmódosítás az érvényben lévő érintettségeket nem változtatja meg- nem lenne indokolt. Azonban a teljesség kedvéért az Országos Területrendezési Tervről (OTrT) szóló törvény főbb elemei alapján bemutatjuk a település területére vonatkozó érintettséget.

A területet nem érinti:

- „kiváló termőhelyi adottságú szántóterület övezete”
- nem esik felszíni vizek vízminőségvédelmi vízgyűjtő terület övezetére
- nem „komplex táj-rehabilitációt igénylő terület övezete”
- nem „kiemelten fontos érzékeny természeti terület övezete”
- nem ásványi nyersanyag-gazdálkodási terület övezete

Érinti:

- az „országos ökológiai hálózat övezete” kivéve a belterületi, a 14., 23., 82-88. és 90. számmal jelölt területeket
- „érzékeny természeti terület övezete”
- a felszín alatti vizek állapota szempontjából érzékeny terület övezete
- a „kiemelten érzékeny felszín alatti vízminőségvédelmi terület” övezete
- az európai szintű Natura 2000 hálózat területei
- országos jelentőségű tájvédelmi terület övezete
- kiváló termőhelyi adottságú erdőterület övezete
- országos vízminőség-védelmi terület övezete érinti a 39. és 42. számmal jelölt területeket.

8.3.2. A vizsgált területek szabályozási terv szerinti alapállapota

1.) Megállapítható, hogy a város közigazgatási területének talaj-, vízi-, természeti adottságai nem módosultak az érvényben lévő tervek időtartama alatt.

2.) A terület-felhasználás arányai kissé módosulnak az alábbiakkal:

- a.) A módosítás során növekszik az erdőterületek aránya részben az Má és az Mkor területek csökkenésével. Legnagyobb arányban az erdőterületek (Eg, Ev) növekedtek döntően Má és Mkor, illetve egyéb övezetek (Mk, Lf, Lke, Kio) átsorolásával. Az erdő funkciójú területhasználat ezáltal közel 340 ha új erdő terület kijelölésével bővült.
- b.) Növekszik a gazdasági (Gip) terület-felhasználás aránya nagyobb részt az Mk, közel azonos arányban az Má és Lf, lke övezetek átsorolásával.

- 3.) A módosítások a környezeti elemekre közel fele arányban elviselhető, azaz a környezeti állapotot nem rontó hatású, közel 19 % javító, 3 % jelentősen pozitív, míg csupán 7 % körüli a gyengén negatív hatású módosítás.
- 4.) A módosításoknak az új Gip övezetek kijelölése vonatkozásában van infrastruktúra fejlesztési igénye. A tervezett gazdasági övezetek külterületen, a települési összekötő utak mellett kerülnek kijelölésre, így a belterület kevésbé fogják terhelni.

8.3.3. Környezeti célok és szempontok a tervben

A tervmódosítás során belterületen elsősorban a területrészek racionálisabb, a város és a lakosság érdekeit jobban szolgáló változtatások rögzítése volt a cél.

Külterületen a magasabb használati értéket biztosító területhasználat elérése a cél.

Összességében a módosítások a város gazdasági, társadalmi erősödése, a megtartóképesség javítása a célját szolgálják.

A tervmódosítás összességében tartalmazza:

A **fenntartható fejlődés** és környezeti állapot megóvását, javítását biztosító fejlesztés elemeit. A tervjavaslat alapvetően megfogalmazza azokat a feladatokat, igényeket, amely a fenntartható fejlődési folyamatok (a zöldterületi, gazdasági, társadalmi, települési értékek) generálói, biztosítékai lehetnek.

A **természeti erőforrásokkal** való racionális gazdálkodást annak érdekében, hogy a települési és **természeti környezet terhelhetősége**, eltartóképessége és a társadalmi szükségletek kielégítése összhangban maradjon.

A terület települési és környezeti vonatkozásban olyan adottságokkal rendelkezik, amely a terhelhetőségi mutatók tekintetében lehetőséget ad a célirányos fejlesztésekre.

8.3.4. A jelenlegi környezeti állapot

Levegőtisztaság-védelem

A település területének levegőkörnyezeti állapota a többször módosított 4/2002.(X.7.)KvVM r. alapján „az ország többi területe” 10. zónán belül kén-dioxid, szén-monoxid, nitrogén-dioxid és benzol vonatkozásában, valamint PM₁₀ Arzén (As), PM₁₀ Kadmium (Cd) PM₁₀ Nikkel (Ni) PM₁₀ Ólom (Pb) esetében „F”, szilárd (PM₁₀) vonatkozásában „E”, PM₁₀benz(a)piren (BaP) vonatkozásában „D”, talajközeli ózon tekintetében „O-I” zónacsoportba tartozik.

A vizsgált területek levegőkörnyezeti állapota megegyezik az érvényben lévő településrendezési tervben megadottakkal. A levegőkörnyezeti minőséget jelenleg is elsősorban a közlekedési és tüzeléstechnikai emissziók határozzák meg.

Alap levegőterheltség

A lokális és regionális adatok alapján a belterületi 24 órás ALT: alap-levegőterheltséget ($\mu\text{g}/\text{m}^3$):

LA	ALT ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	HÉ ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	T (%)
SO ₂ :	4,3	250	98,3
CO:	352	10000	96,5
NO ₂ :	11,2	100	88,8
NO _x :	16,7	200	91,6
PM ₁₀ :	15,8	50	68,5
CH:	8,2	--	

LA: légszennyező anyag; ALT: alap-terheltség ($\mu\text{g}/\text{m}^3$); HÉ: óras egészségügyi levegő-terheltségi határérték a 4/2011. (I. 14.) VM rendelet 1.1. melléklete szerint ($\mu\text{g}/\text{m}^3$).

Terhelhetőség: $T=(HÉ_1-ALT)$.

A tüzeléstechnikai emisszió a vezetékes gázhasználat mellett a hagyományos tüzelésmód erősödéséből fakadóan különösen a fűtési szezonban növekszik. A tendencia nem kedvező.

Ennek ellenére a fenti táblázat szerint a környezeti levegő terhelhetőségi tartalékkal rendelkezik Vámospércsen. Ez így nem korlátozza a műszaki/gazdasági fejlesztéseket és beruházásokat. Ezen fejlesztések egyedi/járulékos hatását a források engedélyezése során számítani/mérni kell. Olyan levegőterhelő forrás nem üzemeltethető, amelynek levegőterhelése és az általa okozott levegőterheltség a vonatkozó technológiai és egészségügyi levegőterheltségi határértéknél nagyobb.

Közlekedési eredetű E_K: levegőterhelés (kg/év):

LA	b	k	összes
SO ₂ :	25	12	37
CO:	10062	4729	14791
NO ₂ :	2071	974	3045
PM ₁₀ :	347	163	510
CH:	1461	687	2147

b/k: bel/külterületi

A belterületet érintő számozott utak (48-as főút, 4806-os, 4807-es és 4905-ös utak) közül a főút forgalma jelentősebb, így annak légszennyező hatása belterületen mint vonalforrás meghatározó. A módosítás az érintett fő utak (48-as, 4806-os, 4905-ös) forgalmában és környezetterhelésben 1,5-3,5 %-os növekedést eredményezhet.

Összességében a levegőminőség tekintetében a módosítások az alapállapotot (a megengedhető terheléseken belüli hatásokkal) nem rontják. A terület levegőkörnyezeti állapota rendelkezik azon terhelhetőségi tartalékokkal, amely a tervezett beépítések és fejlesztések megvalósítását a megengedett értékek alatti terhelés-növekedéssel teszik lehetővé!

Zaj-, és rezgésvédelem

A tervmódosítással érintett területek bel-, és külterületet érintenek. A környezeti zaj határértékeit a 27/2008. (XII. 3.) KvVM-EüM együttes rendelet (a környezeti zaj- és rezgésterhelési határértékek megállapításáról) tartalmazza, illetve a rendezési terv zajvédelmi megalapozásában a 284/2007. (X. 29.) Korm. rendelet alkalmazandó.

Belterületen a környezeti alapzaj és háttérterhelés mértékét a közlekedés és a használati zajok határozzák meg.

Közlekedési zaj

A belterület környezetének alapzaj-helyzetét a belterületen áthaladó számozott utak nagymértékben meghatározzák. Ezért lett volna nagy jelentősége a 48-as főút várost elkerülő nyomvonal megvalósulásának, melyről a magasabb szintű tervekhez való igazodás miatt véglegesen le kellett mondani. A településszerkezeti terven tervezett, belterületet délkeleti- déli- nyugati oldalán elkerülő, gyűjtőút gyűrű hivatott arra, hogy a gazdasági területekre irányuló forgalmat elterelje a városközpont irányából.

Az utak jelenlegi forgalomnagysága a Magyar Közút Nonprofit Zrt. 2017. évi országos forgalomszámlálási adatai alapján lett figyelembe véve, melyből a közúti közlekedés zajkibocsátását a 25/2004. (XII.20.) KvVM rendelet 2. melléklete alapján számítottuk.

A számított egyenértékű L_{Aeq} : A-hangnyomásszintek (dB):

közút	L_{Aeq}		T_B (dB)	
	N	É	N	É
48.	62,0	54,0	-3,0	-1,0
4806.	57,3	49,3	-2,7	-0,7
4807.	59,8	51,8	-0,2	1,8
4905.	55,7	47,7	-4,3	-2,3
48319.	35,4	27,7	-24,6	-22,3
ÖÚt	54,1	45,9	-5,9	-4,1

N: nappal; É: éjjel; T: túllépés ($=L_{Aeq}(X)-L_{TH}$); $T_B < 0$: nincs túllépés.

A **közlekedésből** származó zaj terhelési határértékeit zajtól védendő területeken (a 27/2008. (XII. 3.) KöM-EüM együttes rendelet 3. számú melléklete tartalmazza.

zajtól védendő terület	határérték (L_{TH}) az L_{AM} megítélési szintre (dB)					
	A		B		C	
	N	É	N	É	N	É
1.	50	40	55	45	60	50
2.	55	45	60	50	65	55
3.	60	50	65	55	65	55
4.	65	55	65	55	65	55

A: kiszolgáló út, lakóút; B: mellékutak, gyűjtőutak stb.; C: gyorsforgalmi utak, főutak stb.

Mint kitűnik, az utak forgalma és zajterhelése egy kivétellel megfelel a megengedett határértékeknek.

A tervezett módosítások gazdasági övezet fejlesztése az érintett közvetlen közlekedési utak (48-as, 4806-os, 4905-ös) forgalmában és zajterhelésben 1,5-3,5 %-os növekedést, azaz 1 dB alatti növekedést eredményezhet. Ez továbbra is a megengedett értékek alatti zajszint lesz.

Vasúti zaj

A vasúti forgalomból származó mértékadó A-hangnyomásszint nappal/éjjel $L_{Aeq}(25)$: 59,2,2/53,2 dB.

A belterületi szakaszon 50/40 dB ill. (nem védett) mezőgazdasági külterületen 55/45 dB terhelési határértékekre tekintettel a vasútvonal H: zajvédelmi hatássáv-félszélessége:

H (m)	nappal	éjjel
H _B : belterületen	41	85
H _K : külterületen	10	10

Ha ezen hatássávon belül védendő objektum található, egyedi védelemmel kell/lehet csökkenteni a zajterhelést. A módosítások egyébként nem érintik a vasút területét és működését.

Üzemi zaj

A belterület az üzemi zaj tekintetében nem minősül terheltnek. A környezetben meglévő intézmények, kereskedelmi és szolgáltató létesítmények zajkibocsátásai alatta marad a közlekedési zajterhelésnek (mint környezeti alaplajnak), azok kezelhetőbb zaj-kérdéskörbe tartoznak.

Mivel a zajforrások specifikációját nem ismerjük, üzemenkénti elemzések helyett általános ipari zajkibocsátásokkal számolhatunk: hangteljesítmény-szintje nappal 51,0 dB/m², éjszaka 46,6 dB/m² (légtechnikával ellátott üzemépületekre).

Üzemi és szabadidős létesítményektől származó zaj terhelési határértékei a zajtól védendő területeken a 27/2008. (XII. 3.) KöM-EüM együttes rendelet 1. számú melléklet:

Zajtól védendő terület	Határérték (L _{TH}) az L _{AM} megítélési szintre (dB)	
	N	É
1.	45	35
2.	50	40
3.	55	45
4.	60	50

1. Üdülőterület, egészségügyi terület; 2. Lakóterület (L_{ke}); 3. Lakóterület (nagyvárosias beépítésű), a vegyes terület; 4. Gazdasági terület ; N: nappal 6-22 óra; É: éjjel 22-6 óra.

Építőipari kivitelezési tevékenységtől származó zaj terhelési határértékei zajtól védendő területeken a 27/2008. (XII. 3.) KöM-EüM együttes rendelet 2. számú melléklet:

Építés időtartama	Határérték (L _{TH}) az L _{AM} megítélési szintre (dB)					
	≤1 hónap		>1 hó		>1 év	
	N	É	N	É	N	É
Zajtól védendő terület						
1	60	45	55	40	50	35
2	65	50	60	45	55	40
3	70	55	65	50	60	45
4	70	55	70	55	65	50

Külterület

Külterületi környezetben a területhasználatoknak megfelelő zajhellyel lehet számolni. E tekintetben a védett területhasználatokhoz közelebb (hatástávon belül) lévő üzemi, mezőgazdasági zajkibocsátók a mértékadóak. Ebből eredő zajprobléma ezidáig nem merült fel.

A módosítások zajkörnyezetre vonatkozó hatása a magasabb zajforrás igénybevételű *mezőgazdasági területek erdő övezetbe sorolásával nagy többségében elviselhető, vagy javító. Mindössze a módosítással érintett területek 9 %-ánál (az új gazdasági övezetknél) várható negatív változás.*

Talaj- és vízvédelem

Talajtani, geológiai állapot

A térség mélyföldtani viszonyai a területen végzett szénhidrogén és vízkutató fúrásokból ismert. Ezek a vizsgálati időszakban és azóta sem változtak.

A város környéki földek gyenge minőségűek, alacsony aranykorona értékkel rendelkeznek. A talajadottságok alapján a szántóföldi agrokultúra mellett az erdőgazdálkodás tudott leginkább kialakulni, amely a jelen módosítás eredményeként tovább erősödik.

Vámospércsen és környékén ehhez alkalmazkodva az elmúlt évtizedekben a tormatermelés monokultúrája erősödött meg.

Helyet kaphat továbbá a gyenge területek egyéb gazdasági célú, magasabb hozzáadott értéket produkáló hasznosítása is.

A jobb termőképességű talajoknál szükségszerű lesz az öntözési gazdálkodási feltételek erőteljes növelése, amely jelenleg nem áll rendelkezésre.

A módosítás a talaj-, és földtani közeg állapotát alapvetően nem érinti, illetve érintettségéből eredően az új területhasználatok esetén nem feltételezett talajromlás.

A talaj vonatkozásában a tervezett módosításnak nincs korlátozó, vagy kockázatos hatása.

Vízvédelem

A város területe a 7/2005. (III.1.) KvVM rendeletértelmében érzékeny kategóriába tartozik.

Vámospércs a 27/2006. (II. 7.) Korm. rendelet a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméről alapján a rendelet 5. § (1) bekezdés aa), bc) és a bd) pontjában foglalt nitrátérzékeny területek (a település közigazgatási területének legalább 10%-ában érintett települések felsorolása) közé tartozik.

A város ivóvízbázis védőidom hidrológiai védőövezet „A” zónája (5 éves elérési idő) kijelölése nem volt szükséges. A hidrológiai védőövezet „B” zónája (50 éves elérési idő) kijelölése külterületet érint. A védőterület kiterjedése 2,64 km².

A vízbázis területét a 15. sz. (Mk→Gip), a 16. sz. (Mk→Eg), a 39. sz. (Mkor→Eg) és a 42. sz. (Má→Eg) módosítások érintik.

A területen a talajvízszint általában felszínkövető, azonban a parabolabuckák közötti lapos, deflációs mélyedésekben 1-2 m-rel húzódik a felszín alatt, a dombokban 5-12 m mélységben található. A talajvíztükör gradiense 0,001 mm, DDNy felé irányul.

A belterület közműekkel lefedett, kiépített vezetékes ivóvízhálózat, szennyvíz és csapadékvíz-elvezető hálózat van.

Gyakorlatilag a területrendezés során a meglévő hálózatok fejlesztésével biztosítani lehet az alapellátottságot.

A város saját vízműves kútja megfelelő kapacitással rendelkezik a többlet vízigény kielégítéséhez.

A meglévő szennyvíztisztító kapacitása a fejlesztések többlet szennyvizeit is fogadni tudja.

A biztonságos belvízelvezetés különösen fontos a gazdasági övezetek esetében. A közcsatornában elhelyezett szennyvizeknek a 28/2004.(XII.25.)KvVM rendelet szerinti határértékeknek kell megfelelni.

A vízföldtani környezetre a tervmódosítás hatása hasonlóan a talajt érő hatásokhoz, nem jelentős.

Hulladékgazdálkodás

A területen a város kialakult hulladékgazdálkodási rendszere működik. A területek jelenleg is bekapcsoltak e rendszerbe, amely a fejlesztési területeket is fogadni tudja.

A rendezett hulladékgazdálkodás feltételeinek gyakorlatát a módosítás a Gép övezetek esetében egyértelműen javító hatással érinti. A többi esetben elviselhető (ha a területhasználatokon /mint pl. erdő, szántó, kertség/ a rendeltetésszerű használat esetében.

A fejlesztések nem generálnak többlet települési szilárd hulladékot, mivel a gazdasági övezetekben működő tevékenységek önálló hulladékgazdálkodást folytatnak.

Természetvédelem

A tervmódosítás által érintett területek legnagyobb kiterjedésben erdőterületek növekedését jelentik. Ez a meglévő erdők, természeti területek, így a biológiai értékes területek növekedését is jelenti.

A nagyobb erdősültség az ökológiai, a klimatikus és a talaj növényfedettségi állapotában pozitív hatásokat eredményez.

A terület terv szerinti módosítás e tekintetben jelentősen javító, pozitív hatású.

Örökségvédelem

A módosítás által a fejlesztési területekre vonatkozóan elsősorban a gazdasági övezeteknél (3-8. sz. és 15. sz. módosítás), továbbá a nagyobb területű erdősítések jelentősebb földmunkákat is feltételeznek. Ebben az esetben nem zárható ki régészeti, örökségvédelmi értékek, leletek előfordulása. Erre vonatkozóan a beépítés során a törvényi előírások szerint kell eljárni. Ez minimálisan régészeti felügyelet igényét jelenti.

8.3.5. A terv megvalósulásával várható környezeti hatások

A módosítás hatásának megítélése a tervre, tervhierarchiára vonatkozó hatások alapján

/1.a.) A terv jellegéből adódóan alapvetően keretet szab a terület-felhasználás tekintetében a módosítás által érintett helyre, annak jellegére, méretére, a használat feltételeire, az energiafelhasználás mértékére vonatkozóan. *Így ez nem minősül hatásában jelentősnek!*

/1.b.) Nem befolyásol más tervet, nincs hatással a tervhierarchia térséget érintő elemeire.

/1.c.) Környezeti megfontolások tekintetében van összefüggés az eredeti és a módosítás által érintett terület-felhasználás között. Ugyanis a bel-, és külterületi területek adottságainak, a városi, társadalmi és gazdasági érdekeknek jobban megfelelő terület-felhasználás a törekvés célja. Ez egyértelműen környezetvédelmi, településvédelmi szempontokat is tükröz.

/1.d.) Az érintett területeken nincs környezeti konfliktus.

/1.e.) A környezettel kapcsolatos közösségi szabályozások tekintetében abból a szempontból van jelentősége a módosításoknak, hogy a területekre (különösen a gazdasági területhasználatokra) vonatkozó általános zajvédelmi, levegővédelmi, hulladék-, szennyvízgazdálkodási és vízgazdálkodási feltételek konkrét, korrekt szabályozási keretek között valósulhatnak meg.

A módosítás hatásainak megítélése a várható környezeti hatások alapján

/2.a.) A várható hatások időtartama (I), gyakorisága (G), a bekövetkezés valószínűsége (V), reverzibilitása (R) alapján a módosítással érintett területek az alábbiak szerint értékelhetők:

Belterület és külterület fejlesztése

I: a működés várható időtartama (nagyáv)

G: a környezet-igénybevétel az alapterhelésben közel 50 %-ban javulást, vagy szintentartást, mindössze 7 %-ban gyenge negatív változást eredményez. Ez utóbbi azonban kezelhető, kompenzálható. Így a hatás folyamatos, állandó, határértékek alatti

V: határértéket meghaladó környezeti hatás nem valószínűsíthető, a havária jellegű terhelés eseti lehet

R: nincs irreverzibilis hatás

/2.b.) Szinergikus hatások szerinti megítélés

A módosítással érintett területek geoföldrajzi elhelyezkedése által a hatások területileg, felületileg (diffúz) módon megoszlának, így a levegőt, talajt, felszíni és felszín alatti vizet érő, valamint zajterhelő hatásuk nem koncentrálódik, nem adódik össze. A hatás így nem jelentős.

Települési és épített környezeti hatás vonatkozásban a módosításnak pozitív hatása van amely a megnövekvő zöldfelületi elemek és erdők révén távlatban várható.

A hatások infrastrukturális és településgazdálkodási szempontból adódnak össze, amelyek az energiaellátás (elektromos, gázenergia), a településgazdálkodás (vízellátás, szennyvíz-, csapadékvíz elhelyezés, hulladékgazdálkodás, általános településgazdálkodás, fenntartás), illetve közlekedésszerkezet területét érintik. Mindezek vonatkozásában a megfelelő energia, hálózati és fenntartási és területi struktúra rendelkezésre áll, tehát nem akadály a módosítás alapján bekövetkező fejlesztés megvalósításának. *A hatás elviselhető, javító.*

/2.c.) Országhatáron áterjedő hatás
Ilyen környezeti hatással *nem* kell számolni.

/2.d.) Környezetre kockázatos hatások megítélése

A tervmódosítás által bekövetkező terület-felhasználások, illetve annak változása *nem jelent a környezetre kockázatos, a megengedettnél nagyobb terheléseket, inkább az esetek nagyobb részében javító.*

/2.e.) A tervben megfogalmazott módosítás nagyságrendje alapján

A módosítás alapvetően a területhasználatok racionalizását biztosítja, a levegő-, és a zajkörnyezeti állapotok alakulásában pozitív, vagy a gazdasági övezetek vonatkozásában kezelhető környezet-igénybevételt jelent. Településrendezési vonatkozásban a módosítás nagyobb arányban jelentősnek, pozitívnak mondható, a negatív hatások mértéke elenyésző, azonban azok is az elviselhetőség mértékében kezelhetőek.

/2.f.) Védett területek érintettsége

A módosítással érintett területeknek nincs érdemi természeti, táji adottsága, nincs védett természeti, környezeti és településképi értéke. Az erdősítések azonban ezta jellegű értéket növelhetik.

/2.g.) Társadalmi, gazdasági folyamatok környezeti következményei

A tervezett fejlesztés jelentős, pozitív hatással lesz a város bel-, és külterületének alakulására, a gazdasági-társadalmi fejlődésre, a környezetminőségre, a fenntartható fejlődés biztosítására. *Mindezek a jelenleg érvényben lévő és várhatóan távlatban is megfelelő környezetvédelmi határértékekkel szabályozott keretek között valósulnak meg, így a megengedettnél nagyobb környezeti terhelést, kockázatot a létesítés, működés és megszűnés sem jelenthet.*

8.3.6. A tervmódosítás várható környezeti hatásainak értékelése

- *A települési környezet összességében a tervmódosítás által várható környezeti hatások eredményeképpen távlatban javul. A módosítások hatásai az épített környezetben kevésbé, a természeti környezetben jelentősebben dominálnak. Ez elsősorban a kissé környezetzavaróbb területhasználatok (mint mezőgazdaság, kertgazdasági terület) csökkenése, illetve a településképet és erdősültséget javító módosítások eredménye.*

A módosítások során a 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet előírását (különösen a 3 ha-t meghaladó terület-igénybevétel tekintetében, vagy egyes tevékenységek vonatkozásában) figyelembe kell venni.

- *A levegőminőséget érintő változások a megengedhető terheléseken belüli hatásokat jelentenek. A terület-felhasználás változása következtében a lokális alapterhelés az erdőterületek növekedése, ezzel paralel a mezőgazdasági területek csökkenése következtében a külterületen várhatóan csökken. Csökken a por, és pollenterhelés, növekszik a klimatikus állapotokat javító lombos erdőfelület.*

A belterületen bekövetkező módosításoknak nincs számottevő hatása a levegőkörnyezetre, a belterület levegőterhelése elvileg nem változik.

A gazdasági övezetek létesítése valószínűleg a diffúz és pontforrás jellegű légszennyezések növekedését eredményezi, azonban az előírt határérték követelmények alapján a megengedett értékhatárokon belül marad. Összességében kockázatos levegőterhelést egyik módosítási elem sem okoz! A hatás ezek ismeretében nagyobb arányban pozitív, javító, mintsem alapterhelést növelő!

- *A kialakuló területhasználatok változása a mezőgazdasági területek erdő övezetbe sorolásával alacsonyabb zajsztintű területhasználatokat eredményez.*

A belterületi módosításoknak nincs zajvédelmi következménye.

A gazdasági övezetek kijelölése valamelyest növeli az adott környezet alapzaj szintjét, azonban a vonatkozó zajvédelmi követelmények alkalmazása alapján nem okoz a megengedettnél nagyobb zajterhelést a környezetben. A hatás e tekintetben semleges.

- *A tervmódosítás talajra és vizekre gyakorolt hatása elviselhető, illetve a mezőgazdasági területhasználatból erdőhasználatba való átsorolással pozitív, vagy javító.*

A gazdasági övezetek területén jól szabályozható talaj-, és vízvédelmi tevékenységet lehet végezni, így a hatás elviselhető, a talajra, vizekre kockázatos terhelést nem jelent.

- *A hulladékgazdálkodásra gyakorolt hatás általában javító, pozitív.*

- *A természeti, zöldfelületi adottságok változása terén a tervmódosítás várhatóan javulást eredményez.*

A tájhasználati változás

A külterületen megjelenő magasabb erdősültség pozitívan változik, gazdasági, biológiai és klimatológiai értéke erősödni fog.

Infrastrukturális változások

A műszaki infrastruktúra a fejlesztési területek esetében is teljes környezeti biztonságot garantál a közművesítettség révén. A fejlesztési területek ellátása biztosítható.

Biológiai aktivitásérték mutató változása

A biológiai aktivitásérték mutató változása tekintetében a zöldfelületi elemek (mint közparkok, erdők) játszanak elsődleges szerepet.

A tervmódosítás eredményeként növekszik azon rendezett és intenzív zöldfelületi elemeknek az aránya, amelyek javulást eredményeznek a bel-, és külterületi környezet egészére vonatkozó biológiai aktivitás mutató terén!

Hatások értékelése

A város településhálózati pozíciója *nem változik.*

A tájhasználat terén a belterületi módosítások nem jelentenek nagyobb léptékű változást.

A módosítással jelentősen, *pozitív irányban változik* a racionálisabb területhasználat megjele-
nése.

A humán és műszaki infrastruktúra terén a módosítás *pozitív irányú változást* jelent.

A biológiai aktivitásérték mutató változása *pozitív, növekvő*.

A tervmódosítás által érintett, 3 ha-t meghaladó területen a beépítés és használat a 314/2005.(XII.25.) Korm. r. rendelet 1. sz. melléklet (131., 140., 84 pontjai) szerinti környezet-
védelmi engedélyezési eljárás hatálya alá tartozik.

A települési környezetre gyakorolt környezeti hatások a tervezett módosítások során bekövet-
kező fejlesztések műszaki, infrastrukturális és szabályozási feltételei alapján a módosítás meg-
valósulásának nincs környezetvédelmi akadály.

*Összességében a település környezetére gyakorolt hatások nagyobb arányban pozitív hatásokat
eredményeznek, a megengedettnél jelentősebb környezeti kockázatokat nem eredményeznek! A
hatás így nem jelentős.*

A tervmódosítás természeti környezetre gyakorolt hatása elviselhető, pozitív, esetenként javító.

8.3.7. Környezeti terhelhetőségi mutató

A jövőt illetően fontos tervezési és környezetvédelmi szempontként kell kezelni a város belte-
rületén meglévő és kialakuló területhasználatok környezetének levegő-, és zajterhelhetőségi
kérdését.

A jelen tervmódosítás által megjelölt módosítások a belterületen nem eredményeznek változást,
jelentősen a terhelhetőségi határokon belül maradnak, így a hosszú távú tartalékok nem veszé-
lyeztetettek.

Külterületen az általános környezeti terhelhetőségi mutatók javulnak.

Vámospércs területére vonatkozó szerkezeti és szabályozási tervmódosítás a várható környezeti
hatások teljes értékű megismerésére biztosítottak alapot. Azokat értékelve a környezeti értéke-
lés elfogadható módon értékelhette, mutathatta be a 2/2005. (I.11.) Korm. r. szerinti követel-
mények hatásait.

Ezek alapján jelentős mértékű, a környezeti állapotot veszélyeztető környezeti hatás bekövet-
kezése a terv távlatán túl sem várható, nem prognosztizálható.

Így a tervmódosítás által vázolt gazdasági és terület-felhasználási módosítások további termé-
szet-, és környezetvédelmi célú vizsgálatot nem tart szükségesnek. A 314/2005. (XII.25.)
Korm. r. hatálya alá tartozó tevékenységek, terület-felhasználások, illetve engedélyezések ké-
sőbbi megjelenése esetében a kormányrendeletben előírt követelmények és eljárások alkalma-
zandók.

A terv módosításai, annak környezeti hatásai a településszerkezeti terv a település terhelhető-
ségének határain belül maradnak, biztosítva ezzel a környezeti kockázatok kizárását, a környe-
zetterhelések szinten-tartható, vagy javulást eredményező szabályozását.

8.3.8. A várható környezeti hatások rendelet szerinti értékelése

A vonatkozó rendeletben megadott szempontok alapján a várható környezeti hatások az alábbiak szerint értékelhetők:

A környezeti hatások a tervezett területhasználatok megvalósulása során tekintendők mértékadóknak, állandónak és időben hosszabb távúnak. A hatások a jelenlegi, ismert mértékkel és gyakorisággal jelennek meg a környezetben. Környezetkárosító, irreverzibilis hatással nem kell számolni.

A hatások mértéke számítható hatásterületű, közigazgatási, vagy országhatáron áterjedő kockázattal járó hatást nem jelentenek.

A területhasználatok változásából eredően nem várható sem környezeti kockázatu hatás, sem a területhasználatból eredő, az átlagos egészségi, baleseti és környezetbiztonsági viszonyokat fokozottabban veszélyeztető, meghaladó hatás.

A környezethasználatból eredően kijelenthető, hogy a lakosság és a természeti környezet veszélyeztetése nagy biztonsággal kizárható. A hatások így nem veszélyeztetnek védett területet, létesítményt, vagy élőlényt.

A fejlesztések és a megvalósítás (mint azt a szerkezeti és szabályozási terv is célként fogalmazza meg) a város környezeti, gazdasági és infrastrukturális és geopolitikai helyzetének az élénkítését, javítását, stabilitását, a megtartó képesség erősödését célozzák.

8.3.9. A vizsgált terület értéke, érzékenysége

- A terület szennyeződés érzékenységi vonatkozásában a 7/2005. (III.1.) KvVM r. szerint érzékeny vízminőségi kategóriába tartozik.
- Vámospércs a 27/2006. (II. 7.) Korm. rendelet a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméről alapján a rendelet 5. § (1) bekezdés aa), bc) és a bd) pontjában foglalt nitrátérzékeny területek (a település közigazgatási területének legalább 10%-ában érintett települések felsorolása) közé tartozik.
- A város ivóvízbázis védőidom hidrogeológiai védőövezet „A” zónája (5 éves elérési idő) kijelölése nem volt szükséges. A hidrogeológiai védőövezet „B” zónája (50 éves elérési idő) kijelölése külterületet érint. A védőterület kiterjedése 2,64 km².
- A település területének levegőkörnyezeti állapota a többször módosított 4/2002.(X.7.)KvVM r. alapján „az ország többi területe” 10. zónán belül kén-dioxid, szén-monoxid, nitrogén-dioxid és benzol vonatkozásában, valamint PM₁₀ Arzén (As), PM₁₀ Kadmium (Cd) PM₁₀ Nikkel (Ni) PM₁₀ Ólom (Pb) esetében „F”, szilárd (PM₁₀) vonatkozásában „E”, PM₁₀benz(a)piren (BaP) vonatkozásában „D”, talajközeli ózon tekintetében „O-I” zónacsoportba tartozik. A területen a környezeti levegő megfelelő terhelhetőségi tartalékkal rendelkezik!
- A területre érvényesek a 3.1. fejezetben megadott országos besorolások, minőségi értékek.
- Zajvédelmi szempontból a terület a 27/2008.(XII.3.)KvVM-EüM e.r., illetve a 284/2007.(X.29.)Korm. r. alkalmazása szerinti zajterhelési határértékekkel, hatásterületi követelményekkel, valamint helyi zajvédelmi rendelkezésekkel szabályozott.
- A fejlesztési területek elláthatók infrastruktúrával, bekapcsolhatóak a gyűjtőjáráttal lefedett hulladékgyűjtési rendszerbe.
- A szabályozási tervben megadottakkal összhangban az övezetek konkrét kialakítása, telekalakítása és engedélyezése során el kell végezni a beépítéssel közvetlenül érintett terület örökségvédelmi felmérését, feltárását, a beépíthető területek lehatárolását.
- A terv elhatározásait a szabályozási terv is rögzíti.

8.4. Javasolt környezetvédelmi szempontú intézkedések, monitoring

A jelentősebb környezet-igénybevételű övezetben (a környezetvédelmi követelmények maximális teljesülése esetében) nem indokolt egyik környezeti elem védelme érdekében sem monitoring rendszer kiépítése és fenntartása.

8.5. Közérthető összefoglaló

A tervmódosítás települési környezetre gyakorolt hatása (a lokális környezeti alaphelyzet változásától eltekintve) nem minősül jelentősnek, sőt a külterületen pozitívnak tekinthető.

A módosítással érintett területek be/átépítése a településszerkezetben nem okoz változást, a környezeti hatások általánosan szintentartó, vagy kedvezőbb környezeti állapotokat eredményeznek, mint az eredeti területhasználat jelentett.

A változtatások lokálisan az eredeti, illetve jelenlegi szabályozással érintett települési környezetben a megengedett mértékű, kockázatok nélküli környezetterhelésekkel valósíthatók meg és tarthatók fenn.

A terület-felhasználásra vonatkozóan a jelen környezeti értékeléstől és a majdani engedélyezési dokumentációtól részletesebb (pl. a 314/2005. (XII.25.) Korm. r. hatálya alá tartozó) környezetvédelmi anyag készítése lehet indokolt.

A környezeti értékelést a jelenlegi településrendezési eszközök változtatása tette indokolttá.

A környezeti értékelés azzal, hogy feltárta a tervezett terület-felhasználások, illetve fejlesztések által várható környezeti hatások mértékét, megalapozta a tervmódosítás megvalósításának jogszabályi és környezetvédelmi lehetőségét.

A terv és módosítása alapvetően nem eredményez az eredeti állapottól a megengedettnél kedvezőtlenebb környezeti hatásokat. A módosítások hatása távlatban elsősorban a külterületen minősülnek jelentősebbnek pozitív hatásuk révén!

A környezeti értékelés a környezetvédelmi érdekeket szem előtt tartva megfelelőnek tartja a szerkezeti és szabályozási tervi célokat, azokat megfelelő részletességgel törekedett leírni és minősíteni.

A várható hatások tekintetében megoldhatatlan ellentmondásokat nem talált.

A terv összességében biztosítja a fenntartható fejlődés gazdasági, infrastrukturális, települési, társadalmi és természeti feltételeit. Megfogalmazza a környezeti és természeti, ökológiai értékek. A felszíni és felszín alatti vizekkel kapcsolatban fontosnak tartja a biztonságos csapadékvíz kezelést és a mezőgazdaságban az öntözéses gazdálkodás feltételeinek fejlesztését.

Összességében a tervmódosítás környezetre gyakorolt hatása a megengedett értékeken belüli terheléseket, illetve azok csökkenését eredményezi, vagyis a közigazgatási területen a környezeti állapotok javulását eredményezi. A 2/2005.(I.11.)Korm. rendelet alapján készített környezeti vizsgálat, illetve környezeti értékelés a szerkezeti terv és szabályozási terv környezetalakítási alátámasztó munkarészét megalapozó anyagként elfogadásra javasolt.

A környezeti értékelés alapján a területre vonatkozó szerkezeti és szabályozási terv módosítása elfogadásra javasolt.

Megjegyzés!

A környezeti értékeléshez tartozó, szerkezeti és szabályozási tervlapot a településrendezési tervdokumentáció tartalmazza!

Lévai Béla környezetvédelmi szakmérnök